No. 1159 Zaterdag 17 Maart 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 16 Maart.

SCHEIDING VAN Kerk en Staat.

Zeer vele personen, die nog volstrekt niet gebroken hebben met alle geloof, en zich zeer gekrenkt zouden gevoelen, wanneer men hen atheïst heette en als godsdienstloos beschouwde, meenen toch het z. g. liberale beginsel der Scheiding van Kerk en Staat te kunnen verdedigen en daaraan vast te mogen houden. Volstrekte scheiding van Kerk en Staat is echter niets anders dan een uitvloeisel van volslagen atheïsme en komt in botsing niet alleen met de Katholieke godsdienstleer, maar is ook in strijd met iedere positieve geloofsovertuiging.

In zijn jongste encycliek aan de Aartsbisschoppen, Bisschoppen, Geestelijkheid en het Volk van Frankrijk zegt Z. H. PAUS PIUS X daaromtrent.

„Dat men Kerk en Staat zou moeten scheiden is eene volstrekt valsche stelling, eene verderfelijke dwaling, want gegrondvest op het beginsel dat de Staat den eeredienst van geen enkelen godsdienst moet belijden, is zij om te beginnen reeds smadelijk beleedigend voor God; want de Schepper van den mensch is ook de grondlegger der menschelijke samenleving en is beider steun en behoud. Wij zijn Hem dus niet slechts een eeredienst verschuldigd van iederen mensch afzonderlijk, maar ook een openbaren en gezamenlijken van de geheele maatschappij. Bovendien is deze stelling klaar en duidelijk de ontkenning der bovennatuurlijke orde. Zij beperkt toch de werking van den Staat tot het streven alleen naar openbare welvaart gedurende dit leven, welke welvaart slechts het dichtst bijzijnd doel is dier politieke instellingen; en zij bemoeit zich in geenen deele, als zijnde haar volkomen vreemd, met haar einddoel, het eeuwig geluk dat den mensch ter bereiking is voorgesteld na dit kortstondige leven.

En toch, daar de tegenwoordige orde der dingen, die in dit leven hun verloop hebben, ondergeschikt is aan de verwerving van dit eeuwig en volmaakt geluk, moet de burgelijke macht geen beletselen stellen tot het bereiken van dat hoofddoel, maar moet zij ons daarbij behulpzaam zijn. Deze stelling werpt bovendien nog de door God in de wereld zoo wijselijk vastgestelde orde omver, een orde, die een volmaakte overeenstemming vereischt tusschen de beide maatschappijen. De godsdienstige en de burgerlijke maatschappij bestaan inderdaad uit dezelfde onderdanen, ofschoon elk van beide in den haar eigen kring haar gezag doet gelden. Daaruit volgt noodzakelijk, dat er zeer vele onderwerpen zijn welke zij beide moeten kennen als behoorende tot haar beider bevoegdheid.

Daar nu de overeenstemming tusschen Kerk en Staat ophoudt, en uit deze gemeenschappelijke onderwerpen gemakkelijk bij menigte de kiemen van geschillen zullen ontstaan, die van beide kanten zeer heftig zullen worden, zal het begrip daardoor van het ware verduisterd worden en de zielen zullen met grooten angst bevangen zijn. — Eindelijk: deze stelling veroorzaakt groote nadeelen aan de burgerlijke maatschappij zelve, want deze kan niet bloeien of blijven bestaan, als men den godsdienst niet de hem toekomende plaats inruimt; vaste en alles overheerschende regel waar er sprake is van de rechten van den mensch en van zijne plichten.

Daarom hebben de Stedehouders van Christus, tijden en omstandigheden in aanmerking nemende, niet opgehouden de leer der scheiding van Kerk en Staat te weerleggen en te veroordeelen. Onze doorluchtige Voorganger Leo XIII inzonderheid heeft verscheidene keeren en op zeer schoone wijze voorgehouden welke, volgens de katholieke leer, de verhouding moest zijn tusschen beide maatschappijen. Het is noodzakelijk, heeft Hij gezegd, dat tusschen beide een verstandig samengaan bewerkstelligd worde, een samenwerken, dat men niet onjuist, zou kunnen vergelijken, met die vereeniging welke in den mensch de ziel met het lichaam verbindt. Hij voegt daaraan nog toe: „In het maatschappelijk leven kunnen wij zonder misdadig te zijn ons niet gedragen alsof er geen God bestond of weigeren ons met den godsdienst in te laten, alsof die ons vreemd of tot niets dienstig was. Wat de Kerk betreft, die God zelf tot Stichter heeft, het zou eene groote en verderfelijke dwaling zijn Haar uit het werkend leven der volkeren, uit hunne wetten, uit de opvoeding der jeugd, uit het huisgezin te verbannen.

Indien nu een Christen Staat, welk hij ook zijn moge, door zich van de Kerk te scheiden een uiters laakbare daad verricht, hoe is het dan niet te betreuren, dat Frankrijk dien weg is gevolgd, in een tijd waarin het nog minder dan andere volkeren dien weg had moeten inslaan. Frankrijk, zeiden wij, dat in den loop der eeuwen van wege den Apostolischen Stoel een voorwerp van zoo groote en zoo bijzondere uitverkiezing is geweest. Frankrijk, welks fortuin en roem altijd zoo nauw verbonden zijn geweest met de praktijk der Christelijke zeden en met den eerbied voor den godsdienst!

Dezelfde Paus Leo XIII had dus wel reden te zeggen: „Frankrijk zou nooit mogen vergeten, dat zijn providentieele bestemming het aan den H. Stoel heeft verbonden door banden, die te innig en te oud zijn, dan dat Frankrijk zij ooit zou willen verbreken. In werkelijkheid zijn uit deze vereeniging zijn ware grootheid en zijn heerlijkste roem voortgesproten. Dit traditioneel verbond verbreken, zou zijn, aan de natie zelve een deel van hare moreele kracht en van haar hoogen invloed in de wereld ontnemen."

De banden, die dit verbond heiligden, moesten zooveel te meer onschendbaar zijn, naarmate de bezworen trouw der verdragen het eischte.

Het Concordaat tusschen den Oppersten Herder en de Fransche Regeering gesloten, zooals overigens al de verdragen van dit soort zijn, die de Staten onderling sluiten, was een bilateraal contract, dat van weerskanten verplichtte. De Paus van Rome aan één kant, het hoofd der Fransche natie aan den anderen, verbonden zich dus plechtig, zoowel voor zich zelven als voor hun opvolgers, de overeenkomst, die zij teekenden, ongeschonden te handhaven.

Hieruit volgde, dat het Concordaat voor regel had den regel van al de internationale verdragen, dat wil zeggen het volkenrecht, en dat het op geen enkele manier vernietigd kan worden door de daad van slechts een der beide partijen, die overeengekomen zijn. De H. Stoel heeft altijd met een angstvallige getrouwheid de onderteekende overeenkomsten nagekomen en heeft ten alle tijden geeischt dat de Staat van dezelf de getrouwheid blijk zou geven.

Ziehier een waarheid, die niet een onpartijdig rechter kan loochenen. Welnu, de Staat verbreekt heden op eigen gezag de plechtige overeenkomst die hij had geteekend. Hij overtreedt alzoo de bezworen trouw. En, voor niets terugdeinzende om met de Kerk te breken, om zich van haar vriendschap los te maken, aarzelt hij niet den Apostolischen Stoel de beleediging aan te doen, die voortvloeit uit deze schennis van het volkenrecht, de sociale en politieke orde zelve te doen wankelen, omdat door de wederzijdsche zekerheid van hunne onderlinge betrekkingen niets den volken zoozeer belang inboezemt, dan een onkreukbare trouw in den heiligen eerbied voor verdragen. De grootte van de den Apostolischen Stoel aangedane beleediging door de uni-latérale verbreking van het Concordaat neemt nog toe, en op een buitengewone wijze — als men gaat nadenken over den vorm, waarin de

Feuilleton.

ONDERZEEËRS.

't Een en ander over onderzeesche booten, of kortweg onderzeeërs.

II.

Men zal uit het hiervoor gezegde wel kunnen inzien, dat dit gedeelte van de installatie eener onderzeesche boot reeds vrij ingewikkeld is. Een luchtpomp dient om lucht samen te persen tot een spanning van ongeveer 160 K. G. per cM.2, welke lucht van hooge spanning bewaard wordt in sterke stalen reservoirs. Deze lucht dient om watertanken leeg te persen, om de torpedo's te lanceeren, om verschillende kleinere werktuigen in beweging te zetten, en om de lucht in de boot te kunnen ververschen, wanneer de bemanning gedurende eenigen tijd in de boot is opgesloten geweest. De luchtververschinng voor de bemanning heeft zeer eenvoudig plaats door de luchtpomp in 't werk te stellen, welke zoowel door de gasolinemachine als door den electromotor kan worden gedreven, en de bedorven lucht samen te persen in een der reservoirs, en tegelijkertijd versche lucht uit een der andere reservoirs in de atmospheer der boot te laten ontsnappen. Geheel vóór in de boot is de lanceerbuis voor torpedo's ingebouwd. De bewapening bestaat uit drie torpedo's van 5,04 Meter lang, op het dikste gedeelte met een middellijn van 45 cM. Zooals zonder twijfel bekend zal zijn, is een torpedo een sigaarvormig hol lichaam, dat in verschillende afdeelingen is verdeeld, en in zichzelf de middelen bevat om, eenmaal uit een buis weggeblazen, door middel van samengeperste lucht, zichzelf voort te bewegen in een rechte lijn, en voorzien is van een lading schietkatoen, welke ontploft als de torpedo met den kop ergens tegen aanbotst. De bedoeling is natuurlijk, een vijandelijk schip met zoo'n torpedo te treffen en zelf met het vaartuig, vanwaar de torpedo gelanceerd werd, op een afstand te kunnen blijven. Bij de tegenwoordige volmaakte torpedo's mag men aannemen, dat op 1000 Meter een goed schot kan gelost worden, maar hoe dichter bij men kan komen, des te beter zal het echter zijn; maar ook moet men weer oppassen, dit niet te veel te overdrijven, want het vaartuig, dat de torpedo gelanceerd heeft, moet zorgen buiten den kring te blijven, waarbinnen de ontploffing gevaarlijk is. Bij het detoneeren van de lading gaat het schietkatoen in een zeer klein oogenblik plotseling tot gas over, dat een buitengewoon groot aantal malen meer ruimte inneemt dan het schietkatoen zelf, zoodat plotseling een zeer hooge spanning wordt te voorschijn geroepen, en een gat geslagen wordt in den romp van het schip, waartegen de lading ontploft.

Bij het lanceeren van een torpedo aan boord van een onderzeesche boot, wordt het gewicht der boot geheel vóórin plotseling met pl.m. 600 K.G. verminderd, zoodat de boot neiging heeft om achter dieper te gaan liggen dan vóór, maar hierin is voorzien, door automatisch nagenoeg hetzelfde gewicht aan water in de boot te doen loopen als het gewicht van de torpedo bedraagt, zoodat de ligging van het vaartuig niet noemenswaard verandert.

Door een vrij ingewikkeld stelsel van pompen en een buizenleiding, kan men water uit de verschillende tanks naar buiten boord werpen, zoodat men daartoe niet alleen afhankelijk is van den voorraad samengeperste lucht.

Bij het varen onder water zijn er natuurlijk twee roergangers, de eene stuurt den verlangden koers op een kompas op de gewone wijze met het verticale roer, terwijl de andere met 't horizontale roer de boot steeds op dezelfde diepte onder de oppervlakte houdt, waarbij de stuurman steeds het oog gevestigd heeft op den druk-

Staat deze verbreking heeft bewerkstelligd

Het is een onbestreden beginsel van het volkenrecht en algemeen door alle volkeren geëerbiedigd, dat de verbreking van een verdrag vooraf en juist bepaald op een heldere en duidelijk omschreven wijze moet worden bekend gemaakt aan de andere contracteerende partij door haar, die de bedoeling heeft het verdrag te breken.

Welnu, niet alleen is er geen enkele zoodanige mededeeling aan den H. Stoel gedaan, maar er is Hem zelfs geene enkele aanduiding met betrekking tot dit onderwerp gegeven. Hieruit volgt, dat de Fransche Regeering niet geaarzeld heeft tegenover den Apostolischen Stoel te kort te komen aan de gewone oplettendheden en aan de hoffelijkheid, die men zelfs tegenover de kleinste Staten in acht neemt. En zijne gevolmachtigden, die toch de vertegenwoordigers van een Katholiek volk waren, hebben niet gevreesd met verachting de waardigheid en de macht van den Paus, het Opperste Hoofd der Kerk, te behandelen, ofschoon zij toch voor deze macht een eerbied hadden moeten hebben, grooter dan die welke alle andere politieke machten inboezemen en wel zooveel te grooter, daar van den eenen kant deze macht betrekking heeft op het eeuwig welzijn der zielen en van den anderen kant zich overal onbeperkt uitstrekt.

Zoo Wij nu deze wet, die afgekondigd is, op zich zelf onderzoeken, vinden Wij er een nieuwe reden in, met nog meer kracht Ons beklag in te brengen.

Daar de Staat door de banden van het Concordaat te verbreken, zich scheidde van de Kerk, had hij, als natuurlijk gevolg, Haar de onafhankelijkheid moeten laten en Haar toestaan in vrede te genieten van de vrijheid, die hij voorwendde Haar te vergunnen. En toch, niets heeft minder plaats gehad dan dat; Wij brengen hier ter sprake verscheidene maatregelen, die hatelijk beperkend zijn en de Kerk stellen onder het beheer van de burgelijke macht.

Wat ons aangaat, het heeft Ons smartelijk aangedaan te zien, hoezeer de Staat inbreuk maakte op zaken, die tot de uitsluitende bevoegdheid van de kerkelijke macht behooren en Wij zuchten er te meer over, daar hij door de billijkheid en de rechtvaardigheid uit het oog te verliezen voor de Kerk een harden toestand geschapen heeft, die haar heiligste rechten beklemt.

De nieuwe Begrooting

II.

Gelukkig bestaat onze vooruitgang niet slechts op het papier, maar ook in werkelijkheid? Dit laatste moge voor een noodlijdende Kolonie vreemd klinken, maar wanneer wij met een weinig oplettendheid den met zooveel zorg opgemaakten staat L[1] van het laatste Koloniaal Verslag nagaan, zien wij, zeker tot onze niet geringe verrassing, dat de werkelijke opbrengst der gewone inkomsten onzer kolonie sedert het jaar 1864 met ± ƒ260.000 toegenomen is en van ± ƒ325 000 steeg tot ± ƒ585 000.

Dat is dus gemiddeld een werkelijke vermeerdering van inkomsten van ƒ6 500 per jaar.

Maar is dit ook nog het geval met de laatste jaren? Men oordeele:

De werkelijke inkomsten waren in het jaar

1900	ƒ546,476,11^{5}
1901	559,496,95
1902	544,617,89^{5}
1903	585,253,31
1904	555,768,48^{5}

Terwijl die van 1905 berekend worden te bedragen ƒ575.647.32

De laatste twee jaren bleven dus altijd onder het hooge bedrag van 1903, dat wel aan buitengewone omstandigheden te danken zal zijn. De opbrengst van 1905 is slechts ± ƒ30,000 hooger dan in 1900 en bijgevolg is hier nog maar gemiddeld een werkelijke vooruitgang in 6 jaren van ± ƒ5000. per jaar.

De inkomsten der Kolonie nemen evenwel ook in de laatste jaren nog geregeld toe, al is het ook weinig en misschien wat minder dan vroeger. Zoolang er echter nog geen achteruitgang bij de inkomsten valt te constateeren, is er tenminste nog leven in de Kolonie. Maar dat leven moet krachtiger, frisscher opbloeien. Dat leven moet worden onderhouden en opgewekt en nimmer worden tegengegaan of onderdrukt.

Is het nu niet treurig, dat die zelfde Staat L[1] ons ook er op wijst, dat de uitgaven in 40 jaren met niet niet minder dan ƒ300 000 zijn toegenomen, zoodat, feitelijk de geleidelijke ontwikkeling der Kolonie niets baatte en niet meer levenskracht brengen kon, noch gezonder leven?

Wij worden nog even diep door schulden neergedrukt als in 1864, niettegenstaande het harde zwoegen om er onder uit te komen gedurende de 40 jaren lang.

De groote oorzaak van het ophoopen onzer schulden ligt dus klaarblijkelijk in onze te hooge uitgaven, welke niet evenredig werden gehouden aan onze inkomsten. Waren in die 40 jaren onze uitgaven bijv. maar met f 100 000 toegenomen, dan zouden wij nu althans onze uitgaven kunnen dekken, en dan zou de geleidelijke ontwikkeling ons ook eenig voordeel gebracht hebben.

Wij begrijpen zeer goed, dat de administratie—onkosten geleidelijk moeten toenemen, omdat het aantal onzer bevolking langzamerhand ook toeneemt en de ontwikkeling van het volk daarmede steeds vooruit moet gaan. De kosten voor onderwijs, openbare werken posterijen, geneeskundige hulp en verpleging, districtsbeheer, en de adminisnistratie in 't algemeen zullen natuurlijk in 40 jaren veel hooger zijn geworden. Maar is dit alles niet meer op gevoerd dan noodig was? Is er niet meer uitgegeven dan onze Kolonie zelve eerlang zal kunnen opbrengen?

Vooral in de laatste jaren zijn die hoogere uitgaven schrikbarend toegenomen. Zij moesten dienen om onze economische toestanden te verbeteren. Maar zullen wij ooit de gemaakte onkosten kunnen goed maken. Is het middel hier niet erger dan de kwaal?

Nu er in Holland in de Tweede Kamer stemmen zijn opgegaan tegen onze te groot-scheepsche administratie, en beloofd werd de volgende (dat is deze) begrooting op dit punt aan een gestreng onderzoek te zullen onderwerpen, zal het toch zeker raadzaam wezen, dat wij eerst zelven eens onderzoeken, of onze uitgaven niet beter in overeenstemming kunnen gebracht worden met onze inkomsten.

Dat de leden van den Kolonialen Raad deze nieuwe begrooting dan eens ernstig beoordeelen en nauwlettend overwegen, of er geen overbodige posten kunnen worden weggeschrapt, of andere, te hoog opgevoerd, verminderd. Komen ook zij dan tot hetzelfde oordeel als de Gouverneur, dat iedere post op deze begrooting „onafwijsbaar noodig" moet geacht worden, dan kunnen zij dit oordeel met bewijzen steunen en aantoonen, dat alle aangevraagde gelden „dringend noodzakelijk" zijn.

Wij, voor ons, kunnen tot dusvere nog niet inzien, dat sommige posten dezer begrooting onafwijsbaar noodig zijn, terwijl wij voor andere posten eenige verhooging dringend noodzakelijk achten. Maar om geleidelijk voort te gaan zullen wij beginnen bij het begin.

Sinds eenige jaren staat er een nieuwe post op de begrooting namelijk:

Art. 2. Kosten in verband met de detacheering naar Nederland van ondergeschikte ambtenaren.

Voor 1906 werd het artikel nog als *Memorie* geraamd, nu zij er f. 1,000 voor uitgetrokken.

Toevallig konden verleden jaar een paar ambtenaren, wegens ziekte met verlof in Nederland, aan verschillende kantoren verbonden worden en zich meer inwerken in de werkmethode aldaar in gebruik. Dit kan misschien den dienst hier ten goede komen en daarom achten wij f. 1,000 niet te veel om eventueel in 1907 op gelijke wijze te worden besteed. Als men dit onder *detacheeren naar Nederland* verstaat hebben wij er vrede mede.

Art. 4 is dit jaar een nieuwe post; t. w. f. 400 voor de „Kosten van Kamer van koophandel en nijverheid.

De oprichting van een dergelijke Kamer hebben wij toegejuicht, maar wij kunnen niet ontkennen, dat tot dusverre het publiek al heel weinig van de werkzaamheden dezer Kamer vernomen heeft.

Misschien zijn het stille werkers en zijn er tal van adviezen over verschillende aangelegenheden bij den Gouverneur ingediend. Maar het publiek weet daar niets van. Het eenige, wat wij gezien hebben, is het publiceeren van Bekendmakingen, Handel en Scheepvaart betreffende, namens den Gouverneur. Meer publiciteit bij de werkzaamheden dezer Kamer is gewenscht.

In een kolonie, waar de bronader van ons bestaan handel en scheepvaart is, mocht men wel wat meer eigen initiatief zien optreden bij een Kamer van Koophandel en Nijverheid, en behoeven de Leden zich niet te beperken tot adviseeren. Valt er dan niets te verbeteren, geen enkel belemmerend bezwaar uit den weg te ruimen!

Onze verwachtingen waren bij de oprichting hoog gespannen, maar 't is ons bitter tegengevallen.

En toch, wij zijn er zeker van, zullen de gelden tot herleving van Handel en Scheepvaart aangevraagd, nimmer door Bestuur of Kolonialen Raad worden geweigerd.

De som van ƒ400 is zeer gering, en wijst op de geringe beteekenis welke de Kamer van Koophandel en Nijverheid heeft in onze Kolonie. Als er ƒ47000 worden uitgegeven voor waterverschaffing en cultuurbevordering, mochten er toch ook wel minstens ƒ4000 worden besteed om Handel en Scheepvaart, wat meer te bevorderen. Wij kunnen met geen mogelijkheid nagaan waarvoor nu die ƒ400 noodig zijn, maar zouden dit getal gaarne vertiendubbeld zien om de hoofdbelangen van ons eiland wat krachtiger te behartigen. Er mocht daarvoor toch ook wel eens iets gedaan worden.

Art. 6 Het politietoezicht moest verbeterd worden, de verhooging van 3 × ƒ260 is dus ten volle gerechtvaardigd.

Ook vinden wij het zeer billijk dat voor de bovenwindsche eilanden een translateur is benoemd, die de processtukken van in appèl komende onvermogenden zal moeten vertalen. Maar waarom alleen voor onvermogenden? Iemand, die de Hollandsche taal machtig is, maar terwille van slechts Engelsch—sprekende rechters, zijn proces in het Engelsch moet laten voeren, kan toch niet verplicht worden, als hij in appèl wil komen, om ook de vertaling, welke in dit geval enkel en alleen terwille der rechters moest geschieden, zelf te bekostigen! Zijn die ƒ200 dan niet voldoende, welnu, dan achten wij het evenzeer billijk deze toelage te verhoogen om alle processtukken op Gouvernementskosten te laten vertalen, wanneer men in hooger beroep wil komen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. VAN BAARS zal

meter, welke de hoogte van den kolom water boven de boot aangeeft.

Het zou ons natuurlijk veel te ver voeren om een beschrijving te geven van het groot aantal toestellen, dat nog op zoo'n boot wordt opgesteld en welke alle natuurlijk voor 'n bepaald doel dienen, terwijl de geheimzinnigheid, welke betracht wordt door alle bouwers van onderzeesche booten, mede oorzaak is, dat het niet mogelijk is om eene gedetailleerde beschrijving te geven. De bemanning van een boot als de beschrevene, welke ongeveer 20 Meter lang is, en onder water een waterverplaatsing heeft van 120 ton, bestaat uit een achttal manschappen, die als regel aan een vaste plaats zijn gebonden, en allen belast zijn met de uitvoering van zekere werkzaamheden, welke in hun onmiddellijke nabijheid kunnen worden verricht.

De boot, welke te Vlissingen wordt gebouwd is bestemd, om bij eventueel voldoen aan zekere voorwaarden, te worden aangekocht voor onze marine, en zonder daaromtrent zekerheid te kunnen verkrijgen, meenen wij, dat het vaartuig nog in den loop van dezen zomer gereed zal zijn, zoodat de proefnemingen, welke zullen moeten beslissen, of het vaartuig waardig is om bij onze vloot te worden ingelijfd, betrekkelijk spoedig kunnen worden tegemoet gezien.

De typen van onderzeesche booten, welke in verschillende landen worden gebouwd, loopen, zooals wel vanzelf spreekt, zeer uiteen, en bij dezen nieuwen tak van dienst werden nog overal proefnemingen gedaan om te geraken tot een type dat de beste waarborgen levert.

Engeland is in het bezit van 28 booten, in afmetingen, waterverplaatsing en vaart belangrijk verschillende, en heeft 11 stuks op stapel staan.

Brazilië bezit een onderzeesche boot heeft er een in bouw en gelden beschikbaar voor nog drie nieuwe.

Frankrijk beschikt over 45 booten, waarvan 12 zg. submersibles, door hun bovenbouw op het sigaarvormig lichaam, welke den gewonen scheepsvorm heeft, meer bewoonbaar en zeewaardiger, en 4 proefbooten, overganstijpen tusschen sous-marins en submersibles.

Bovendien zijn nog in aanbouw 11 stuks, en werdt de kiel gelegd voor 18 nieuwe.

In het program voor 1904 kwamen nog 16 booten voor.

Duitschland is met de onderzeesche navigatie nog niet ernstig begonnen. Voor proeven en eventueelen aankoop werden posten op de begrooting gebracht.

Italië is bezig met het laten vervaardigen van 6 onderzeesche booten; 2 zullen op stapel worden gezet.

Japan liet 5 booten in Amerika bouwen en legde op eigen werven de kiel voor nog 2 stuks.

Portugal is de gelukkige bezitter van één één onderzeesch vaartuig.

Rusland kan niet veel beter uitkomen. Het heeft de beschikking over 2 onderzeesche booten, kocht in Amerika een proefboot aan en bestelde daar nog 6 vaartuigen. Naar een ander op proef gekocht onderzeesch vaartuig, werden te Newport—News 5 booten vervaardigd, naar Rusland en vervolgens naar Wladivostock gezonden.

Spanje, is eigenaar van een onderzeesche boot.

Zweden, idem 2 stuks.

Turkije, idem 2 stuks.

Vereenigde Staten telt in hare marine 8 onderzeeshe booten en gaf order tot het bijbouwen van nog 4 stuks.

Oostenrijk heeft anderhalf millioen gulden op de begrooting om met den bouw te beginnen.

Holland is afhankelijk van de uitkomsten, welke behaald zullen worden met de te Vlissingen in aanbouw zijnde boot.

morgen ochtend onder de H. Mis van zeven uren aan den Weleerw. Pater MAXIMILIANUS PIWOWARCZICK het H. Diakonaat toedienen, wederom in de kapel van het St. Martinus-gesticht.

Havenberichten.

Van 1 — 15 Maart liepen onze haven binnen:

Stoombooten	17
Goeletten	16
Bijlanders	15
Jachten	3
Totaal	51 schepen.

* *

H. M. *Kortenaer* is Zondagmorgen weer in onze haven teruggekeerd, terwijl de *Friesland* Maandag naar Nederland vertrok.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen: 1°. V. V. van de Commissie van Rapporteurs over de O. V., houdende de bijzondere voorschriften tot voorkoming van gele koorts.

2°. O. V., houdende de regeling nopens het gebruik van den post voor internationale seinen in het Waterfort op het eiland Curaçao.

Dit laatste Ontwerp heeft zijn ontstaan te danken aan 't verzoek, tot den Gouverneur gericht, van het Conference of West-India Atlantic Steamship Companies (West India and Pacific Trafic), te Londen gevestigd, en het daarop uitgebracht advies van de Kamer van Koophandel alhier. Het is wenschelijk gebleken ten behoeve van handel en scheepvaart eene gelegenheid open te stellen voor agenten en particulieren om zich in verbinding te stellen met in zicht zijnde schepen. Aan dezen wensch kan worden voldaan. De seinpost in het Waterfort is ingericht voor het gebruik van internationale seinen en nu ligt het in het voornemen van den Gouverneur om dien seinpost voor het particulier gebruik open te stellen.

Ten einde de onderhoudskosten van den post zooveel mogelijk te dekken, en tevens te voorkomen, dat misbruik van den seinpost zou worden gemaakt, acht de Gouverneur het noodig om voor particuliere berichten een zeker recht te heffen.

Dit laatste begrijpen wij niet goed; hoe namelijk het heffen van een zeker recht het misbruik maken van den seinpost kan voorkomen. Dat er iets betaald moet worden, is niet meer dan billijk, daar zal niemand iets tegen hebben. Maar hoe wordt daardoor het misbruiken der seinen voorkomen? Wordt er mede bedoeld, dat het tarief bijv. straatjongens zal weerhouden om voor de grap ook eens te seinen, als zij er achter komen, dat de seinpost voor een ieder toegankelijk is? Maar daar zal een flink toezicht nog beter tegen kunnen waken, want eenige grappenmakers hebben daar al gauw een paar stuivers voor over.

Het is echter volstrekt zoo onmogelijk niet, dat er op meer ernstige wijze misbruik kan gemaakt worden van den seinpost. Heele deftige agenten, of particulieren kunnen den seinpost misbruiken door bijv. uit concurrentie, tegenstrijdige berichten naar schepen of booten te seinen. En daartegen helpt een matig tarief al heel weinig.

In den Kol. Raad hoorden wij den Voorzitter reeds zeggen, dat er eenige bezwaren tegen dit Ontwerp bestaan. Wij kunnen ons dit best voorstellen, en hopen, dat de Afdeelingen eens goed al het vóór en tegen van dezen maatregel zullen overwegen. Hij zal zeer zeker groot voordeel kunnen brengen aan Handel en Scheepvaart, maar dan moeten ook alle nadeelen, die er even gemakkelijk uit voort kunnen vloeien, worden voorkomen en onmogelijk gemaakt.

* *

In dank ontvangen een vaarplan van de *Christiansted* voor de maanden April, Mei en Juni.

Spoedig hopen wij in de gelegenheid gesteld te worden om het publiek mede te deelen, dat de *Christiansted* minstens nog een jaar de verbinding tusschen onze eilanden in stand zal houden.

Wij weten reeds uit de nieuwe begrooting, dat men gelukkig reeds aan het onderhandelen is over dit punt.

* *

Ook ontvangen in dank van de heeren RIVAS, FENSOHN & C°. het vaarplan van de *Red „D"* booten voor het volgend trimester.

Almanak.

Hartelijk welkom was ons ook ditmaal de bekende *Almanak* van den Heer J. P. E. NEUMAÑ, zoo onontbeerlijk voor allen, die de juiste adressen willen weten der verschillende ambtenaren.

De prijs is slechts ƒ 0,50.

Koloniale Raad.

Maandagavond werd de zitting bijgewoond door den Voorzitter en 8 leden, afwezig waren, met kennisgeving, de heeren EDWIN SENIOR en Dr. H. A. DE CASSERES.

Nadat de vergadering geopend was, werden de notulen der vorige zitting voorgelezen en goedgekeurd, werd mededeeling gedaan der ingekomen stukken en de Vergadering gesloten.

Daarna vereenigden zich de leden in de Afdeelingen.

ANTWOORD op „Mijn Wederwoord."

De afgetreden Leden meenden het Wederwoord van den Heer MORDY S. L. MADURO, waarin de Voorzitter zich niet tevreden stelde met zich zelven te verdedigen en zijn houding te rechtvaardigen, maar ook zich geroepen achtte om den Gouverneur te dekken en zijn mede-leden aan te vallen, niet onbeantwoord te mogen laten. Dit antwoord geven zij in een opnieuw verschenen brochure van 31 paginas druk.

De heeren waren zeer gelukkig in het kiezen van hun motto: Vous jouez le rôle de papier brouillard; vous enlevez la tache, mais la tache vous reste à vous."

In hoofdzaak was de heer MADURO het met zijn mede-leden eens, hij valt hen aan in bijzaken om den Gouverneur te kunnen verdedigen. De heer MADURO voelde zich ook gegriefd, maar heeft tot dusverre, op geen enkele wijze, ook maar iets daarvan doen blijken, wel neemt hij het zijnen mede-leden kwalijk, dat zij volgens zijn meening, op verkeerde wijze, daaraan uiting hebben gegeven.

Dergelijk optreden van den Voorzitter hebben wij van het begin af betreurd, terwijl nu ten overvloede nog blijkt, dat Z. E. A. persoonlijk het denkbeeld opperde, dat de Raad in een openbare vergadering zou protesteeren tegen de ondervonden miskenning, de leden wijzende op het recht, dat zij hebben om aan hunne ontevredenheid lucht te geven tegen wien het ook zij, zoo noodig op de scherpste wijze en in de heftigste bewoordingen.

Waarom dan, nu die leden buiten de Vergadering een Kort woord van Protest deden hooren, zoo tegen hen opgetreden?

Al kunnen wij de volle waarde van sommige argumenten niet ten volle schatten, omdat wij de volledige gegevens daartoe missen, de geheele brochure maakt, zoozeer een indruk van degelijkheid; het tegenovergestelde van wat de heer MADURO beweerde, wordt zoo flink bewezen; dat er voor ons redenen genoeg zijn, om aan de volle waarde der gegeven bewijzen geen oogenblik te twijfelen. Wanneer bijv. de heer MADURO in zijn „Wederwoord" een antwoord mededeelt van de beide Rapporteurs en deze beide heeren thans heel iets anders ons te lezen geven, daar de eene verklaart het tegenovergestelde gezegd te hebben en de andere getuigt den heer MADURO zelfs niet gesproken te hebben, behoeven wij geen oogenblik te twijfelen aan welke zijde de waarheid is.

Hier komen niet slechts twee ontkenningen tegenover één bevestiging te staan, waardoor deze dus geheel wegvalt, maar daarenboven wordt nog bewezen, dat MR. PH. EVERTSZ den heer MADURO in het geheel niet gezien heeft, noch gesproken, en hem voor het eerst ontmoette op de bijeenkomsten van 3 November.

Regenval.

Gedurende de maand Februari.

	mM.
Plantage Savonet	6
„ Knip	14
„ Klein Sta. Martha	18,2
„ Daniel	8,9
„ Veeris	35
„ Noordkant	41,5
„ Gr. St. Joris	21,8
„ Fuik	32,9
Quarantaine Beekenburg	26,9
Fort Amsterdam	25,6

't Is bedroevend, zoo weinig regen als er in Februari gevallen is. De droogte is reeds vrij algemeen. En nu verloopen er nog 8 lange maanden voor de groote regentijd weer wat overvloed brengen KAN. Ende desespereert niet?

Buitenland.

FRANKRIJK.

Een katholiek kamerlid, Grousseau, afgevaardigde van het Noorder-departement en rechtsgeleerde van naam, heeft een brief geschreven aan den president van den ministerraad over de boedelbeschrijving in de kerken. In dezen brief krijgt de regeering een verwijt te hooren, dat tot dusverre nog niet vernomen is.

Grousseau toont aan, dat de ambtenaren der regeering in verband met de boedelbeschrijving zich hebben schuldig gemaakt aan allerlei onrechtmatige handelingen. De eigen voorschriften van de regeering hebben zij geschonden. Als een ambtenaar van de domeinen tegenstand ontmoet bij de boedelbeschrijving, dan moet hij, volgens het reglement van 29 December 1905, den directeur der registratie waarschuwen. De directeur der registratie gaat dan naar den prefect van het departement. Gelukt het den prefect niet, onderhands de moeielijkheid op te ruimen, dan moet hij een arrest opmaken, waarbij de vertegenwoordigers der godsdienstige inrichting in gebreke worden gesteld om op een aangegeven uur de sleutels der inrichting in te leveren bij den ambtenaar, met de boedelbeschrijving belast. Antwoordt de inrichting niet, dan eerst komt de politie erbij te pas. Grousseau haalt, om zijn beweringen te staven, stukken aan uit een boek van Briand, den vader van de scheidingswet. Deze toont zich in zijn boek juist ingenomen met de bevoegdheid van de tegenwoordige beheerders der kerkelijke goederen om van het arrest van den prefect in beroep te komen bij den Raad van State, die het recht heeft de ten uitvoerlegging op te schorten.

Aan die voorschriften heeft men zich niet gehouden, klaagt Grousseau. De prefecten hebben verzuimd zulke arresten vast te stellen, en mocht dat wel het geval zijn, dan verzoekt hij den ministerpresident het hem te doen weten. Door het overhaast optreden van de overheid zijn de pastoors en de kerkfabrieken niet in de gelegenheid geweest gebruik te maken van hun recht van beroep op den Raad van State.

Als Grousseau gelijk blijkt te hebben en er een formaliteit verzuimd is door de ambtenaren der regeering, dan is dat een groote fout, zegt de „N. R. Crt.," want juist nu moest de regeering alles vermijden wat kan leiden tot het verwijt, dat zij zelf de wettelijke geboden schendt. Het is van belang te weten, hoe straks Rouvier zich tegen de beschuldiging van Grousseau verdedigen zal.

MAROKKO.

De kabel bracht in de laatste dagen weder onrustbarende berichten over uit Algesiras. Alle onderhandelingen schijnen af te zullen stuiten op de quaestie over organisatie der politie en van de Staatsbank. Duitschland en Frankrijk willen elkander op deze punten niets toegeven.

Wanneer hier gesproken wordt van de organisatie der politie in Marokko, dient men wèl te bedenken dat het niet maar eenvoudig geldt het op de been brengen en het besturen van een korps politie-agenten, zooals wij die in functie zien, doch van een formeel legertje gewapende manschappen, wier taak het zal zijn in geheel Marokko de veiligheid te handhaven, het toezicht te houden op alle wegen en middelen van verkeer en, zoo noodig, de talrijke en telkens optredende rooverbenden te verslaan; een korps dus van welks weerkracht, activiteit en discipline grootendeels de rust en de veiligheid afhangen der geheele welgezinde bevolking, van den bloei, van den

handel en van de industrie, het voortbestaan van het gezag des sultans— een kluif, wel de moeite waard dat hondjes er onder elkaar om vechten. Belast zijn met het politietoezicht in Marokko wil zooveel zeggen als: er den baas spelen, er een belangrijk politiek overwicht bezitten. Zooals men weet, kent Frankrijk zichzelf in Marokko een geheel bijzondere positie toe met het oog op zijn verplichting om rust, vrede en veiligheid aan personen en bezittingen te verzekeren in zijn aangrenzend koloniaal gebied van Algerijë.
En die bijzondere positie wordt door geen enkele mogendheid, ook niet door Duitschland, betwist. Wèl de conclusie, welke men daaruit te Parijs en te Londen wil trekken, n.l. dat alleen Frankrijk in staat moet worden geacht in Marokko de rust te herstellen; dat door mogendheden aan Frankrijk een algemeen mandaat dient gegeven tot organisatie van een politie-korps; dat Frankrijk daarginds moet optreden als zaakwaarnemer van, als orde-bewaarder namens Europa. Ziedaar, aldus redeneert men te Berlijn, niet anders dan een poging om van Marokko een tweede Tunis te maken, om aan Frankrijk en zijn bondgenoot, Engeland, daarginds een overwegenden commerciëelen en politieken invloed te verzekeren, hetgeen Duitschland nooit of nimmer zal toelaten en om hetwelk te verhinderen keizer Wilhelm juist zijn opzienbarend bezoek aan Tanger bracht.
In het protocol van Parijs, gedateerd 28 September 1905, welke uitdrukkelijk bepaalt, dat buiten het gebied aan de Algerijnsche grens het poltietoezicht internationaal zou worden geregeld, welke regeling na lange discussie opnieuw door Frankrijk werd goedgekeurd en aangenomen. De quaestie liep nu wie er aan het hoofd zou staan van dit internationaal toezicht.
Duitschland weigert met de meeste hardnekkigheid zijn goedkeuring te hechten aan het „mandaat général" hetwelk Frankrijk eischt in zijn hoedanigheid van „Muzelmansche mogendheid" en door het prijsgeven waarvan het zijne geheele positie aan de kust der Middellandsche Zee bedreigd acht. Hebben wij niet duidelijk verklaard, dat wij de politiek van Marokko zullen handhaven, en gelijke handelsrechten vóór alle mogendheden eerlijk zullen toepassen? roepen de Fransche staatslieden.

EMULSION DE SCOTT.

JAMAS SE DESCOMPONE.— Desde Villa de Cura escribe á los señores Scott y Bowne el Dr. E. Velasque:

"Tengo el gusto de participar á ustedes que he usado con frecuencia y con buen éxito la Emulsión de Scott, útil i eficaz medicamento que considero superior á las demas preparaciones de su clase porque siempre permanece inalterable en las diversas temperaturas de diversos climas, y jamás la he visto fermentar ni descomponerse, así es que la soportan muy bien, no solo los estómagos delicados, sino también los ancianos y los niños."

Advertentien.

De Heer J. S. Joubert

heeft de eer het Publiek mede te deelen, dat er weer

MELK

te verkrijgen zal zijn van de Plantage Wacao. Hij verzoekt beleefdelijk hem opgave te doen van de verlangde hoeveelheid.

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende, Secretaris van den Voogdij–raad op dit eiland, brengt hierbij ter kennis van het publiek, dat allen die zaken te behandelen hebben met dezen Raad, zich ten zijnen kantore in het fort Zoutman alhier op elken Woensdag van 8–12 nur des voormiddags kunnen vervoegen.

Aruba, den 26n Februari 1906.

E. IRAUSQUIN.

Bekendmaking.

De Voogdij-raad op Aruba maakt hierbij bekend, dat hij voorloopig zijne gewone vergaderingen zal houden in de laatste week van elk halfjaar en wel op Donderdag 10—11 uur des voormiddags in de zaal van het Kantongerecht alhier.

Aruba, den 26n. Februari 1906.

Namens den Voogdij-raad voorn.

De Secretaris

E. IRAUSQUIN.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar en Beleenbank* van den 2den September 1904 t|m 10 Februari 1905, onder N°. 2164 S t|mN°. 10000 S, zal plaats hebben op DONDERDAG den 22sten Maart en volgende Donderdagen.
Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.
Curaçao, den 15den Maart 1906.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

GRAFMONUMENTEN,

GRAFZERKEN,

in **MARMER, Belgisch, Beiersch en Zweedsche GRANIET.**

Groote Voorraad. —— Billijke Prijzen.

PHOTO'S TER INZAGE.

Steenhouwerij.

Marmerwerken.

H. A. KUWENS,

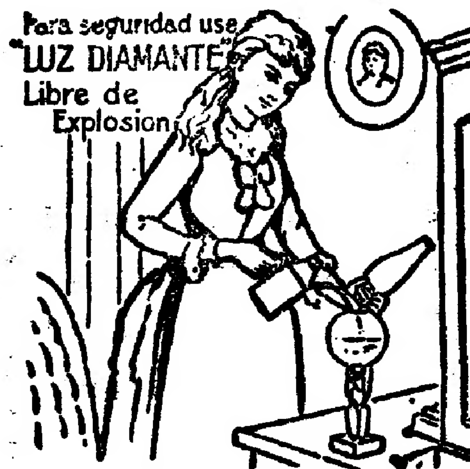
Oude Varkensmarkt.—Doddendaal.

Nijmegen. Holland.

SIGAREN

De Lannoy & Co. (*Botica Central*) hebben steeds voorhanden een ruim assortiment sigaren van diverse merken, waaronder het zoo algemeen gewilde merk Odalisca (echt !!!)

LONGMAN & MARTINEZ
NEW YORK, U. S. A.
De Venta Por Las Ferreterias y Almacenes de Víveres.

DE ECHTE CURAÇAO-LIKEUR

GEDISTILLEERD DOOR

JOUBERT & Co.

van uitgezochte, versche *Curaçaosche* Oranjeschillen. Bekroond met 1sten Prijs, de Zilveren medaille, op de Koloniale Tentoonstelling, Mei 1904

Te verkrijgen in de

Botica Nacional

Otrabanda.

ATTENTIE!

Ondergeteekende, praktizijn bij het Hof van Justitie, neemt hierbij de vrijheid het geëerd publiek zijne diensten als zoodanig aan te bieden.
Kantoor: Heerenstraat huis N°. 24. Geopend van 8–2.

J. L. C. Monsanto.

„HET HERT."

Drinkt steeds het heerlijke Lans' export Bier „Het Hert"; het heeft een zuiveren en aangenamen smaak en is het meest geschikte Bier voor ons warm klimaat, dewijl het zeer weinig alcohol bevat.

Agenten voor Curaçao,

DE LANNOY & C°.

Agentes.

Fotografia Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nueve sus trabajos a sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

LA DICHA EN EL HOGAR.

Elixir de Capuchino,

PREPARADO POR

H. SUELS,

Miembro de la Facultad Médica de los EE. UU. de Venezuela,
Premiado con medalla de oro en la Exposición Industrial de Valencia, (Carabobo) 1901 y Universal de St. Luis, EE. UU. de América 1904.

Para la completa curación de:

La anemia, abatimiento, vértigos, languidez, palpitaciones, color pálido, extenuación, empobrecimiento de la sangre, etc, etc. etc.

Agentes en Curazao,

DE LANNOY & C°.

Otrabanda,

Botica Central.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia.
Vertrekt van New–York	Mrt. 3	Mrt. 10	Mrt. 17	Mrt 24	Mrt. 31	Apr. 7
Komt aan te San Juan	8		22		Apr. 5	
Vertrekt van „	9		23		6	
Doet Curaçao aan	11		25		8	
Komt aan te La Guaira	12	17	26	31	9	14
Vertrekt van „	14	18	28	April 1	11	15
Komt aan te Pto. Cabello	15		29		12	
Vertrekt van „	16		31		13	
Komt aan te Curaçao	17	19	30	2	14	16
Vertrekt van „	18	26	April 1	9	15	23
Doet La Guaira aan	19		2		16	
„ Ponce „		29		11		
„ San Juan „	21		4		18	
Komt aan te New-York	26	Mrt. 8	9	17	23	30

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van Curaçao	Mrt. 12	Mrt. 19	Mrt. 26	April. 2	April. 9	Apr. 16
Komt aan te Maracaibo	13	20	27	3	10	17
Vertrekt van „	16	24	30	7	13	21
Komt aan te Curaçao	17	25	31	8	14	22

Drukker;
ALFREDO F SINTIAGO.